

Algemene Beschouwingen 2023

Inleiding

Het Coalitieakkoord 2022-2026 heeft de titel: “Sámen leven, Samen doen”. Welke onderwerpen vinden we dan belangrijk?

1. *In ieder geval alles wat te maken heeft met het milieu, de natuur en het klimaat. En dat de keuzes die wij maken, ook goed zijn voor de generaties na ons. **Duurzaamheid**, dus.*
2. *Een ander belangrijk onderwerp is **woningbouw**. We zullen de komende jaren alles op alles zetten om onze inwoners te helpen aan meer woningen.*
3. *Tegelijkertijd willen we ook graag behouden wat goed is. De sportmogelijkheden, de culturele activiteiten, de winkels met lokale producten, de bibliotheek en nog veel meer. Alles wat bijdraagt aan de **leefbaarheid** in onze gemeente.*

In onze algemene beschouwingen hebben we ‘**zes nummertjes**’. Wellicht helpt dit bij het volgen van onze bijdrage.

Voorjaarsnota en perspectiefnota

De voorjaarsnota 2023 met perspectief 2024-2027 ligt voor ter bespreking.

En om eerlijk te zijn, daar worden we niet vrolijk van. Vrolijk worden we over de plannen van het college die voorliggen, maar het hoofdstuk ‘Hoe nu verder’ met alle onzekerheden van dien in de nota maakt besturen voor een gemeente zeer ingewikkeld, zo niet onmogelijk.

Hadden we vorig jaar te maken met ‘een ravijnjaar’ aan het einde van de perspectiefperiode, nu hebben we er twee. Het hakt er nogal in met de jaren 2026 en 2027. Nadeelgemeente en dat is definitief inmiddels, de opschalingskorting en het wegvallen van de arbitragegelden jeugd, pakken in onze gemeente financieel negatief uit. Goed om te lezen en te horen dat er volop gelobbyd wordt richting Den Haag en dat ook de VNG in stelling is gebracht. Begrijpelijk dat we stellen: “Als er taken bijkomen bij gemeentes, maar geen bijbehorende middelen, dan geven we de taken terug”. **We gaan ‘terugduwen’. Het klinkt stoer, maar onze inwoners, zijn die hiermee geholpen? Dit is een vraag aan u als raad en aan college. En het is ‘nummertje 1 van 5’.**

Hoe doen we het dan als Gemeente Heerde? Kijk naar het Berenschot rapport en we krijgen als gemeente een ‘mooi rapportcijfer’. We doen het netjes. Middelen komen op de plaats waar het hoort. Indien nodig sturen we bij en nemen maatregelen. Vorig jaar hebben we gesproken over de ‘huishoudelijke ondersteuning’ en een andere aanvliegroute. Een motie werd aangenomen. We gaan ervan uit dat dit ervoor gaat zorgen dat de hulp blijft komen op de plaats waar het hoort en we zien een ingeboekte besparing van €480.000,-. Er is uitwerking gegeven aan de motie en we boeken resultaat. Veel gemeentes lopen uit de pas als het over de jeugdzorg gaat. Heerde kleurt hier financieel binnen de lijntjes. Complimenten voor het college en voor de zorgvuldige uitvoering door de ambtenaren, ook op dit terrein. We doen het dus goed, maar ondanks dat lopen onze financiën met de kennis van nu gigantisch uit de pas in 2026 en 2027. **Raad en college, klopt onze conclusie dat we goed bezig zijn in Heerde en op het gebied van de financiën ‘in control’ zijn? Onze tweede vraag en nummertje ‘2 van 5’.**

Besturen vraagt om keuzes maken. In de Voorjaars- en Perspectiefnota stelt het College dat ze de tering naar de nering gaan zetten. Nog een jaar ‘afwachten’ kan niet. Tegelijk lezen we over ‘een op te starten bezuinigingstraject’. Als CU|SGP roepen we het college op om hierin voorzichtig te zijn. Ik verwijs naar de start van onze bijdrage. Daar verwoordden we een aantal opgaves. Daar gaan we voor en daar staan we voor. Het gaat dan om ‘duurzaamheid’, ‘woningbouw’, ‘leefbaarheid’. Het kan niet zo zijn dat we het voorzieningen niveau in onze mooie gemeente moeten gaan treffen, vanwege de dichtgedraaide geldkraan

vanuit Den Haag. Juist in de realisatie van 2022, ons huidige jaar 2023 en het perspectief voor 2024 en 2025 zien we hoe solide we als gemeente zijn in het realiseren van doelen en besteden van middelen. Kan er dan helemaal niets vanuit de fractie CU|SGP ten aanzien van bezuinigingen? Zo geharnast staan we er nu en nooit in. Er kan vast wel iets. En met gezond verstand de diverse programma's doorlopen en een slag maken om het 'realistisch ramen' te actualiseren levert wellicht een stukje bezuiniging op. Dat is vast niet voldoende om 'de ravijnen' te dichten. Maar misschien moet het ravijn ook wel even in beeld blijven. Wij zijn van mening dat het tijd is voor Den Haag om te laten zien hoe het financiële perspectief vanaf 2026 eruit gaat zien. Hiermee geven we antwoord op de vraag in de perspectiefnota: **"We willen met uw raad uitwisselen in welke mate u voor een bezuinigingstraject ruimte of juist opdracht geeft"**. Ons antwoord is duidelijk en we gaan graag in debat met de overige fracties van de raad. **Dit is nummertje '3 van 5'.**

Samen Leven, wonen en werken

De ChristenUnie-SGP staat pal voor een vrije samenleving, een duurzame economie, een dienstbare en rechtvaardige overheid, de bescherming van kwetsbaar leven, zorg voor elkaar en zorg voor Gods schepping. We proberen in praktijk te brengen waar we in geloven. We geven ons hart een stem. We lopen niet weg voor veranderingen. Onze inzet is dat we mensen meer gelegenheid geven verantwoordelijkheid te dragen. Mensen mogen geen nummers zijn, we zijn er voor elkaar. Het is niet ieder voor zich, maar omzien naar de ander.

De diverse crises stapelen op en rollen over elkaar. We hebben landelijk een toeslagen affaire. En je zou denken: "Dat is nu toch wel opgepakt", maar dat is nog steeds niet afgerond. Kijk ook naar onderwerpen als 'stikstof en de agrariërs', 'de energiecrisis' en de 'spanning op de woningmarkt'. We bevinden ons in onstuimige tijden.

Een christelijke waarde waar we voor staan is 'verdraagzaamheid'. Maar wat staat deze onder spanning. En we merken het ook in onze gemeente Heerde. Een paar voorbeelden. Iedereen wil graag 'bouwen'. Maar zodra we een stukje 'Bovenkamp' in Heerde willen realiseren ontstaat er discussie over ontsluiting. En het komt vast en zeker ook bij de uitbreiding in Wapenveld. En er komen vragen als: 'Is het niet teveel'. Of we maken de keuze voor 'inbreiden'. En of het nu het voormalige politiekantoor, een locatie in Veessen of de Bonenburgerlaan is. Het is 'te hoog', 'te veel' of 'te belastend' voor direct omwonenden. Maar we zullen wel iets moeten mensen. 'Besturen vraagt om keuzes maken', betoogde ik even hiervoor. Dit keer geen vraag voorzitter, maar een stelling voor het debat met de raad zometeen. En een stelling maak je altijd wat scherper met als doelstelling 'het goede gesprek' te voeren: **"We gebruiken 'gebrek aan participatie' om te verdoezelen dat we het moeilijk vinden om keuzes te maken. De fractie CU|SGP Heerde kiest voor 'duurzaamheid', 'woningbouw' en 'leefbaarheid' in onze gemeente. Daarop sturen we en die koers houden we vast. Dan gaat collectief belang boven individueel belang"**. Dat is nummertje '4 van 5'.

In het kader van 'Samen leven, wonen werken' willen we nog iets kwijt. Dan gaat het over onderwijshuisvesting. Mooi om te zien hoe er, met 'voor- en tegenspoed' doorgewerkt wordt aan de uitbreiding en verduurzaming van De Noordgouw. Tegelijk een citaat uit onze bijdrage een jaar geleden:

"We komen terug op de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs, met betrekking tot IKC De Lichtbron. Het is voor ons duidelijk dat er ten aanzien van huisvesting basisonderwijs een wettelijke taak ligt en daarin willen we zeker onze verantwoordelijkheid nemen. Maar we hebben ook bij deze businesscase de nodige vragen. Zo wordt er gesproken over 'IKC De Lichtbron'. Dat lijkt te wijzen op kinderopvang en voorschoolse activiteiten in dit nieuw te ontwikkelen gebouw. Als gemeente hebben we daar géén wettelijke verplichting tot investeren. Tegelijk zijn we als CU|SGP Heerde fractie van mening dat een doorgaande ontwikkelingslijn van 0-12 jaar zeer waardevol is en klinkt het combineren van kinderopvangactiviteiten met onderwijs in één gebouw ons als muziek in de oren. Maar, investeert de gemeente dan en wordt er huur betaald vanuit de kinderopvang, of investeert de kinderopvang zelf?"

Ook hier geldt dat we graag onze controlerende taak goed willen uitvoeren en daarom ook hier de vraag om ons mee te nemen in de totale businesscase.”

Op deze vragen hebben we nog geen helderheid. En deze vragen staan in verbinding met het complete accommodatie beleid. **Daarom ons ‘vijfde nummertje’. Hoe kijkt de raad hiertegen aan en wat is de visie van het college op het ‘accommodatiebeleid en het IHP Onderwijs’? Nog concreter: Wat mogen we verwachten tussen nu en juni 2024?**

Dit najaar nemen we belangrijke besluiten over het centrum van Heerde en gaan we de Van Meurshof bouwen, als start van de uitvoering van het Centrumplan Heerde. Het college realiseert daarbij een ‘groene long’ van het Van Meurspark naar het centrum. Burgers kunnen meedenken hoe de openbare ruimte eruit komt te zien. Een mooi participatief traject. Belangrijk ook om deze unieke locatie van Heerde zorgvuldig in te richten. Denk ook aan de steeds warmere zomers waar we mee te maken hebben, met alle hittestress in centra van steden en plaatsen. We doen een concreet voorstel. Onzes inziens zou er een financiële injectie moeten komen, zodat groen en water aan beide pleinen en de steeg tussen Van Zetten Van Loenen en het Kerkelijk Centrum kunnen worden toegevoegd. **We zijn benieuwd naar reacties van overige fracties en wat ons betreft vragen we het college in de eerste helft van 2024 met een voorstel en kostenplaatje te komen. Dat loopt dan parallel met de inbreng vanuit het participatieproces. Voorzitter, dat is ons laatste nummertje, nummertje 6.**

Tot slot

En dan komt er een meicirculaire 2023. Deze geeft, gelukkig, een stukje financiële ruimte. Maar de uitdagingen waar we als gemeente voor staan zijn niet mals. We roepen het college op om bestuurlijke moed te tonen en uitvoering te geven aan plannen die belangrijk zijn voor onze inwoners.

Dan gaan we als CU | SGP Heerde vol vertrouwen sámen verder. Vertrouwen in het college. Vertrouwen in het ambtelijk apparaat. Vertrouwen in de samenwerking met de oppositie. En daarboven doen we ons werk in afhankelijkheid en ontspannenheid, omdat we vertrouwen op onze God en Vader.